

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра українознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філософського факультету
Іван КАРПЕНКО

30²² серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ВИБОРОМ

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) рівень _____
галузь знань _____ 03 Гуманітарні науки _____
спеціальність _____ 033 Філософія _____
освітня програма _____ Європейські студії _____
вид дисципліни _____ вибіркова _____
факультет _____ філософський _____

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

21 червня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Євген РЕДЬКО, кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від 20 червня 2024 року № 12

В. о. завідувача кафедри українознавства

Наталія АКСЬОНОВА

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Європейські студії»

Гарант освітньої програми «Європейські студії»

Наталія ЗАГУРСЬКА

Програму погоджено методичною комісією філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

19 червня 2024 року, протокол № 10

Голова методичної комісії
філософського факультету

Сергій ГОЛІКОВ

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Іноземна мова за вибором» укладено відповідно до освітньо-професійної програми «Європейські студії» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за галуззю знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 033 «Філософія».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – закріпити у здобувачів освіти вміння використовувати польську мову в різних комунікативних ситуаціях і реалізувати на практиці різні мовні навички (читання, письмо, усне мовлення).

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

– сформувані загальні компетентності, потрібні для майбутнього фаху, зокрема здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК2); здатність до пошуку та аналізу інформації з різноманітних джерел (ЗК3); Здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК5); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК6); здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК8); здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді (ЗК9);

–сформувані фазові компетентності, потрібні для майбутньої професії, зокрема здатність реферування і анотування наукової та філософської літератури (у тому числі іноземною мовою) (ФК15).

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Вибіркова дисципліна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
7-й	7-й
Лекції	
год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
48 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
Не передбачено	
Самостійна робота	
72 год.	108 год.
зокрема контрольна робота	
20 год.	20 год.
Індивідуальні завдання	
Не передбачено	

1.6. Заплановані результати навчання

Завершивши пропонований курс, здобувачі освіти мають досягти таких результатів навчання:

ПРН 16 – ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

ПРН 17 – мати спроможність до гнучкої інтеграції в європейське суспільство і європейський освітній простір.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Граматичні особливості польської мови

Складні випадки відмінювання іменників. Складні випадки творення форм теперішнього часу (I та II дієвідміни). Складні випадки творення форм минулого часу. Дієслова на *śc*. Умовний та наказовий спосіб у системі польської граматики. Дієприкметники в системі польської граматики. Польські числівники. Особливості відмінювання та вжитку. Ступені порівняння прикметників у польській мові (складні випадки)

Розділ 2. Лексичні особливості польської мови

Основні лексико-семантичні групи в польській мові. Особливості фахової лексики. Найуживаніші польські ідіоми.

Розділ 3. Комунікативні аспекти використання польської мови

Способи вираження власних думок. Способи аргументації в польській мові. Особливості перекладу фахових текстів з польської та на польську мову. Особливості написання фахових текстів польською мовою.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
	л	п	лаб	інд	с.р	л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Граматичні особливості польської мови												
Разом за розділом 1	40		16			24	40	2	2			36
Розділ 2. Лексичні особливості польської мови												
Разом за розділом 2	40		16			24	40	2	2			36
Розділ 3. Комунікативні аспекти використання польської мови												
Разом за розділом 3	40		16			24	40	2	2			36
Усього годин	120		48			72	120	6	6			108

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
Розділ 1. Граматичні особливості польської мови			
1	Складні випадки відмінювання іменників	4	1
2	Складні випадки творення форм теперішнього часу (I та II дієвідміни)	4	
3	Складні випадки творення форм минулого часу. Дієслова на ść	4	1
4	Умовний та наказовий спосіб у системі польської граматики	4	
5	Дієприкметники в системі польської граматики	2	
6	Польські числівники. Особливості відмінювання та вжитку.	2	
7	Ступені порівняння прикметників у польській мові (складні випадки)	4	
Розділ 2. Лексичні особливості польської мови			
8	Основні лексико-семантичні групи в польській мові	4	
9	Особливості фахової лексики	4	2
10	Найуживаніші польські ідіоми	4	
Розділ 3. Комунікативні аспекти використання польської мови			
11	Способи вираження власних думок	4	2
12	Способи аргументації в польській мові	4	
13	Особливості перекладу фахових текстів з польської та на польську мову	4	
14	Особливості написання фахових текстів польською мовою	4	
	Разом	48	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Опрацювання додаткової літератури	32	54
2	Підготовка до контрольної роботи	20	20
3	Переклад тексту	20	30
	Разом	72	108

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальних завдань у навчальному плані не передбачено.

7. Методи навчання

В освітньому процесі використовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, дослідницький, евристичний і метод проблемного викладання.

8. Методи контролю

Засвоєння навчального матеріалу контролюється письмовими роботами за темами занять, контрольною, заліковою та екзаменаційною роботою. Якість виконання самостійних завдань контролюється в межах індивідуальної роботи викладача зі студентами.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Залікова робота	Сума
Розділ 1		Розділ 2			Розділ 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	60	40	100
6	4	3	4	5	4	7	7				

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Максимальна кількість балів, які може набрати студент за виконання завдань одного розділу, становить 14 балів. Максимальна сумарна кількість балів, які може набрати студент за виконання завдань трьох розділів, становить 40 балів. Здобувач освіти не допускається до сесії, якщо він не набрав впродовж семестру 20 балів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Знання студентів оцінюють у таких формах контролю: поточне оцінювання (аудиторна робота (індивідуальне та групове опитування, письмові самостійні роботи, самоконтроль, контрольна робота за темами вивченої дисципліни) і домашня робота) і підсумковий контроль (письмова залікова та екзаменаційна робота); до того ж здобувачі освіти мають неухильно дотримуватися принципів і норм академічної доброчесності, на яких ґрунтується науково-освітня діяльність Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://karazin.ua/korisna-informatciia/akademichna-dobrochesnist-1/>).

У межах пропонованого курсу студенти зобов'язані дотримуватися засад академічної доброчесності відповідно до ст. 42 Закону України «Про вищу освіту», у якій її визначено як сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Власне, дотримання принципів академічної доброчесності передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилання на джерела інформації, якщо здобувач

освіти використовує ідеї, розробки, твердження тощо інших осіб; дотримання законодавства про авторське право та суміжні права; об'єктивне оцінювання навчальних досягнень студентів; надання достовірної інформації про результати наукової чи навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Відповідно до цього неприйнятні будь-які форми академічної недоброчесності, зокрема плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Поточний контроль здійснюють упродовж усього семестру; він передбачає оцінювання студентських робіт залежно від кількості завдань і рівня їхньої складності. У межах поточного контролю перевіряють рівень розуміння й засвоєння вивченого навчального матеріалу, уміння самостійно осмислювати теоретичний мовний матеріал, ступінь реалізації усних і письмових мовленнєвих навичок під час розв'язування практичних завдань. Оцінюючи такі роботи, зважають на правильність, логічність, обґрунтованість відповідей, здатність аналізувати, систематизувати, класифікувати навчальний матеріал, робити аргументовані й науково виважені висновки, висловлювати самостійні судження. Пишучи контрольну роботу за темами навчальної дисципліни, студент має виконати кілька завдань, пов'язаних із різними мовними компетенціями (максимальна оцінка – 20 балів).

Підсумковий контроль здійснюють, щоб оцінити рівень знань і навичок студентів на завершальному етапі вивчення навчальної дисципліни; форма підсумкового контролю – письмова екзаменаційна робота, що містить чотири різнотипні завдання (максимальна оцінка – 40 балів).

Оцінюючи письмові роботи, додатково зважають на неохайне оформлення роботи, неточності у формулюванні окремих понять, особливості відповідей (чіткість, логічність, послідовність). Залежно від кількості орфографічних і пунктуаційних помилок студент може втратити деяку кількість балів, але негрубі помилки (описки) не враховують. У перекладі зважають на повне й точне відтворення оригінального тексту на смисловому та мовному рівнях, дотримання норм сучасної української літературної мови. Залежно від кількості помилок у практичних завданнях студент може втратити 1 бал за кожні дві помилки в написанні слова, творенні граматичної форми та формулюванні правильної відповіді-пояснення. Зазначену шкалу варіюють залежно від складності конкретного завдання чи кількості перевірюваних позицій чи форм.

Загалом знання студентів оцінюють за такою шкалою оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
100–90	відмінно
89–70	добре
69–50	задовільно
1–49	незадовільно

Відповідно до поданої шкали загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів такі:

Сума балів 100–90: студент вповні засвоїв навчальний матеріал, дав вичерпні відповіді на поставлені практичні запитання, глибоко опрацював основні й додаткові джерела до курсу, уміє творчо та критично мислити, залучати набуті знання й навички до розв'язання конкретних професійних завдань, систематично впродовж навчання виконував усі завдання, виявив глибокі знання з вивченої дисципліни.

Сума балів 89–70: студент досить логічно й повно відповів на більшість поставлених запитань, засвоїв увесь програмний матеріал, опрацювавши основну літературу, достатньо добре аналізував мовні явища, але припускався несуттєвих помилок у формулюваннях та відповідях.

Сума балів 69–50: студент засвоїв навчальний матеріал не вповні, знає лише його основний зміст, не досить логічно та аргументовано формулює його, відповідає неточно або неповно на поставлені запитання, опрацював тільки малу частину літератури до курсу, припускається досить багато помилок та огріхів у формулюваннях та відповідях.

Сума балів 1–49: студент не засвоїв навчальний матеріал або засвоїв його на досить низькому рівні, не вміє практично використовувати теоретичні та практичні положення дисципліни, аналізувати мовні явища, не може формулювати чіткі та логічні висновки щодо розглянутих питань, має дуже низьку культуру усного та писемного мовлення, припускається численних помилок у формулюванні та структурі відповідей і конкретних практичних завданнях.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Achteлик A., Hajdiuk-Gawron W., Madeja A., Świątek M. Bądź na B1. Kraków: Wydawnictwo UJ, 2009. 178 s.
2. Bartnicka B., Dąbkowski G., Jekiel W. Uczymy się polskiego. Podręcznik języka polskiego dla cudzoziemców. Teksty. Poziom B1-B2. Takt, 1998. 428 s.
3. Garncarek Piotr. Czas na czasownik. Poziom średni ogólny B2. Kraków: UNIVERSITAS, 2006. 221 s.
4. Lipińska E. Z polskim na ty. Kraków: UNIVERSITAS, 2004. 293 s.
5. Lipińska E., Dąbska E. Kiedyś wrócisz tu. Część I. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Kraków: UNIVERSITAS, 2009. 280 s.
6. Lipińska E., Dąbska E. Kiedyś wrócisz tu. Część II. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Kraków: UNIVERSITAS, 2009. 292 s.
7. Lipińska E. Umiesz? Zdasz! Materiały przygotowujące do egzaminu. Kraków: UNIVERSITAS, 2009.
8. Seretny Anna. Kto czyta nie błądzi. Kraków: Universitas, 2007. 212 s.

Допоміжна література

1. Jadacka H. Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa: Książka i wiedza, 2006. 253 s.
2. Mędak S. Język polski dla obcokrajowców. Polski od poziomu B1 wzwyż. Gramatyka i składnia ze 192 ćwiczeniami kreatywnymi. Kraków: Wydawnictwo PETRUS, 2015. 347 s.
3. Achtelik A., Hajdiuk-Gawron W., Madeja A., Świątek M. Bądź na B1. Kraków: Wydawnictwo UJ, 2009. 178 s.
4. Garncarek Piotr. Czas na czasownik. Poziom średni ogólny B2. Kraków: UNIVERSITAS, 2022. 221 s.
5. Lipińska E., Dąbska E. Kiedyś wrócisz tu. Część I. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Kraków: UNIVERSITAS, 2015. 280 s.
6. Lipińska E., Dąbska E. Kiedyś wrócisz tu. Część II. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Kraków: UNIVERSITAS, 2015. 292 s.
7. Nagórko A. Zarys gramatyki polskiej. Warszawa, 2005. 332 s.
8. Serafin B., Achtelik A. Miło mi panią poznać. Język polski w sytuacjach komunikacyjnych. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 2013. 354 s.
9. Кравчук А. Польська грамати́ка з вправами. Підручник для вищих навчальних закладів. К.: Фірма «ІНКОС», 2015. 453 с.
10. Слюсар О. Польська мова: Підручник. Чернівці: Видавничий дім Букрек, 2015. 304 с.

СЛОВНИКИ

1. Drabik L., Sobol E., Stankiewicz A. Słownik idiomów polskich PWN. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2019.
2. Kubiszyn-Mędrala Z., Winiarska J., Kurzowa Z., Skarzyński M. Słownik synonimów. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2019.
3. Wielki słownik języka polskiego PWN. W 5 t. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.obcyjezykpolski.interia.pl>.
2. www.wymowapolska.pl.
3. <https://www.dyktanda.net/>.
4. <http://język-polski.pl/>.
5. <https://pl.bab.la/koniugacja/polski/>
6. <http://gramatyka.wordpress.com/>.